

Νυχτερινό

αυθεντικά λογοτεχνικά κείμενα μαθητών
του 1ου Εσπερινού ΕΠΑΛ Περιστερίου

Περιοδικό και εκδόσεις «*Νυχτερινό*»

1ο Εσπερινό ΕΠΑΛ Περιστερίου, Κύπρου και Ψαρών 28, 121 32, Περιστερί
τηλ.: 210-5755801, fax: 210-5785446

πρόσβαση σε όλα τα τεύχη (Άνοιξη 2000-Καλοκαίρι 2014)

www.esperino-tec.gr, <http://nychterino.blogspot.com>, tec1e@otenet.gr

Διευθνής: Γιάννης Τραβασάρος

Υποδιευθνής: Σπύρος Διαμαντόπουλος, Γιάννης Θεοδωρακόπουλος

Άλλες εκδόσεις: ΠΟΙΗΣΗ, Μάνος Μιχαηλίδης, *καμιά διαταγή*, 2006
ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ, Γιάννης Τόλιος, *τρία μικρά κείμενα*, 2007

Το περιοδικό περιέχει κείμενα μαθητών και αποφοίτων, ενίοτε και καθηγητών,
του 1ου Εσπερινού ΕΠΑΛ Περιστερίου

Υπεύθυνη «Νυχτερινού», επιμέλεια κειμένων: Μαρία Μακά

Στο 1ο Εσπερινού ΕΠΑΛ Περιστερίου λειτουργούν:

ΛΕΣΧΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

(*Υπεύθυνη:* Αγγελική Φατούρου)

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

(*Υπεύθυνοι:* Βάλια Γκούζια, Μπάμπης Παπαφλωράτος)

*Δείτε το site του σχολείου μας με όλες τις εκπαιδευτικές, δογοτεχνικές, ψυχαγωγικές
και εκδοτικές δραστηριότητες μαθητών και καθηγητών*
<http://1epal-esp-perist.att.sch.gr/>

Διαβάστε τα περιοδικά μας. (κάντε πηήρες zoom)

<http://1epal-esp-perist.att.sch.gr/index.php/drastiriotites/edoseis-nixterino>

Υπεύθυνος Ιστοσελίδας: Αποστόλης Παπαϊωάννου

Επιμέλεια έκδοσης: Αγγελική Φατούρου

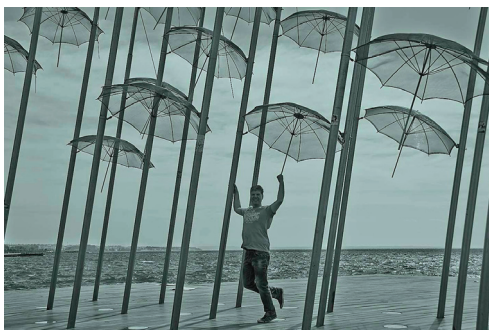
το σονέτο της βιωματικά χαμένης αγάπης

καθώς στο δρόμο μου έπεφτε η βροχή,
στα μάγουλα κυλούσε ένα δάκρυ.
όσο κι αν έψαχνα, δεν έβρισκα άκρη
κι ένιωθα της καρδιάς την αποχή

μια νυχτα σαν κι αυτή, παραδεισένια,
η αφή του δερματός σου, μεταξένια·
μια ανάμνηση ερωτικών βραδιών,
ανάμνηση μικρών αυτοκτονιών.

νόμισα θα μπορούσα να πεθάνω
σε έναν αγκάθινο σταυρό επάνω
διαβάζοντας μονόστυλα των νέων

εκεί στο δάσος των εσταυρωμένων
να λένε οι χαμένοι των χαμένων:
“απέτυχε, βασιλιά των ιουδαίων”.

Νύχτα μου

Νύχτα μου, κάθαρση της ψυχής,
Ξεσκέπασε τα κρυφά μυστικά των ανθρώπων και κάνε τις σκέψεις πράξη

Ω, νύχτα μου, μικρέ μου εσύ θάνατε που ανανεώνεις τη ζωή
Φανέρωσε τη δύναμή σου κι άσε τον έρωτα να αναπτυχθεί
Έλα, έλα θαρραλέα κι άσε τον να παραγνωρίσει τη φύση του

Αγορεύω

... πώς δεν κουράστηκα να σ' αγαπώ
και να σε περιμένω
θα καρτερώ; θα καρτερώ
κάτω από τις ανθισμένες κερασιές
εκεί που μέρα νύχτα
στήνουμε γλέντι οι ψυχές

It's not
about how many
times you fall,
it's what you do
When you
pick yourself up
that matters.

Watch

Watch your thoughts;
they become words
watch your words;
they become actions
watch your actions;
they become habits
watch your habits;
they become character
watch your character;
it becomes your destiny.

Η αγάπη από τη μια πλευρά

Επώδυνο και βασανιστικό. Ασήκωτο βάσανο, πιο οδυνηρό και από τη
θανάσιμη απώλεια αγαπημένου προσώπου...

Είσαι σαν το μισοφέγγαρο που περιμένει να γεμίσει το άλλο του μισό.

Στην πανσέληνο, όταν το φεγγάρι γεμίζει, πλημμυρίζεις φως, χαρά, μα στη
χάση του φεγγαριού το φως δίνει πάλι σιγά-σιγά τη θέση του στο σκοτάδι
μέχρι που εξαφανίζεται τελείως και χάνεσαι κι εσύ...

Μα η φαντασία τρέφει την ελπίδα να φωτιστεί κι η άλλη πλευρά τού
φεγγαριού, την ελπίδα μιας παντοτινής πανσελήνου...

Ξένη

Μικρή στη μακρινή μου χώρα ονειρευόμουν να φύγω από τον τόπο
μου για να αναζητήσω μια καινούργια, καλύτερη ζωή, μακριά απ' όσα με
πλήγωναν και με έκαναν να αισθάνομαι ξένη στην πατρίδα μου. Νόμιζα
πως αν προσπαθίσω σκληρά, αν δουλέψω, θα πραγματοποιήσω τα όνειρά
μου και θα είμαι ευτυχισμένη για πάντα...

Μεγαλώνοντας στον άλλο τόπο κατάλαβα πως όσο κι αν προσπαθήσεις,
όσο κι αν κουραστείς, όσα κι αν καταφέρεις, ό,τι κι αν πετύχεις, πάλι ξένη θα
σε θεωρούν. Κι έτσι είναι, το νιώθω...

...Best seller!

Θυμάσαι; Εκείνην την εποχή, εσύ φόραγες τους χειμώνες πάνω απ' την μπλε ποδιά ολόμαλλο παλτό και στα ποδάρια δερμάτινα μπουτάκια. Ήταν τότε που οι γονείς σου «βρέθηκαν» ξαφνικά με αρκετό χρήμα... Στα δεκάξι σου, ήσουν κιόλας πολύφερνη νύφη με τριώροφο έξι πολυτελών διαμερισμάτων!

Αντίθετα, εγώ βολευόμουν με καμιά παλιομπλουζίτσα μέσα απ' την ποδιά και με πάνινα φτηνά παπούτσια στα ποδάρια. Κι από προίκα; Ούτε σεντόνι!

...Κι όμως, μπόραγα νά ζεσταίνω το κορμί με παλτό και τα πόδια με δερμάτινα πατούμενα. Παραδουλεύτρα η μάνα μου σε πλουσιόσπιτα, κι όλο και κάποια αποφόρια, δικά τους και των παιδιών τους, της χάριζαν οι μεγαλοκυρίες. Τά δεχόταν, έλεγε, γιατί τά 'χε δουλεμένα. Εγώ όμως είχα τις ενστάσεις μου. Αφού τά 'χε δουλεμένα και συνεπώς τής ανήκαν, γιατί φτάναν αποφόρια στην κατοχή της; Όχι! Δεν τά 'βαζα πάνω μου, ο κόσμος να χάλαγε!

— Την γενναία παριστάνεις κι έρχεσαι καταχείμωνο ντυμένη σα νά 'ναι άνοιξη; με ρώτησες μια καταπαγωμένη μέρα καταμεσής τής φασιστικής δικτατορίας. Το 1970 ήταν και φοιτούσαμε στη δεύτερα λυκείου. (Πέμπτη εξατάξιου γυμνασίου τότε).

— Δεν κρυώνω, σ' απάντησα λακωνικά. Τι να σου εξηγούσα; Σάμπως τό 'χα κι εγώ ξεκαθαρισμένο μες στο κεφάλι μου; Άσε που δειλίαζα. Φοβόμουν μη μ' αποπάρεις κι εσύ, όπως κάποιες γειτόνισσες. Ψωροπερήφανη μ' ανέβαζαν, εγωίστρια με κατέβαζαν, γιατί δεν καταδεχόμουν τα πλούσια αποφόρια. Βλέπεις, τότε οι γειτονιές ήταν μια φαμίλια, κι ό,τι γινόταν σε κάθε σπίτι, δεν κρυβόταν απ' τ' άλλα.

Εσύ, με τις υψηλές γνωριμίες τού μπαμπά σου επί χούντας, μόλις τελειώσαμε το λύκειο διορίστηκες αμέσως σε υπουργείο. Εκεί γνώρισες και το σύζυγό σου. Θιασώτης τής φασιστικής δικτατορίας κι αυτός, αφού και οι γονείς του «πιάσαν την καλή» επί χούντας...

Εγώ, κορνιζάρισα το απολυτήριό μου και κάθε πρωί το ρώταγα: «και τώρα, τι;». Ήθελα να σπουδάσω μα... Δεν έχουμε ψωμί να φάμε, ραπανάκια για την όρεξη... Φάμπρικα κι άγιος ο λαός. (Κατά το ...θεός). Πότε σε υποδήματα, πότε σε ρούχα, πότε... Πολυτεχνίτης κι ερημοσπίτης, λέει μια παροιμία. Μια ζωή εργάτρια και μια ζωή με μη μόνιμη και σταθερή δουλειά. Τώρα, σάμπως είχες εσύ ειδίκευση; Όχι. Είχες όμως τις υψηλές γνωριμίες τού μπαμπά σου, που και μετά τη χούντα, στη λεγόμενη μεταπολίτευση, τις ανανέωνε κατά το δοκούν...

Πιστή στα χνάρια του εσύ, μόλις οσμιζόσουν αλλαγή κόμματος στη διακυβέρνηση του καπιταλιστικού κράτους Ελλάς, άλλαζες κομματικό στρατόπεδο, εντός των τειχών πάντα, κι έκανες τα κονέ σου. Έψαχνες ...χώρο, έρποντας και γλείφοντας, να διορίσεις τους γιους σου στο δημόσιο τομέα. Κι έψαχνες απ' την ώρα που γεννήθηκαν. Μ' αυτές τις αξίες μεγάλωσες τα βλαστάρια σου και τα μάρανες πριν ανθίσουν. Ρουσφέτι και το λουρί τής μάνας...

Τέλος πάντων, γαντζωθήκατε απ' τα φράγκα οικογενειακώς. Τα λατρέψατε, πιστεύοντας πως την ίδια λατρεία σάς έχουν κι αυτά. Πως ουδέποτε θα σας απαρνηθούν. Όντως, μέχρι τα τώρα ζωή χαρισάμενη.

Συνάδελφό μου παντρεύτηκα κι εγώ. Φτωχός εργατής σαν κι εμένα και κάναμε δυο γιους. Φτωχοί εργάτες κι αυτοί, που τέλειωσαν νυχτερινό λύκειο, γιατί το πρωί δούλευαν. Πότε σε φάμπρικες, πότε σε οικοδομές, πότε... Όπου κι όποτε έβρισκαν. Όπως εγώ κι ο πατέρας τους δηλαδή. Παραπάνω απ' τη μισή εργασιακή ζωή μας, οικογενειακώς στην ουρά τής ανεργίας.

Λίγο που δεν σκύβαμε το κεφάλι και δε λυγίζαμε τη μέση στην εργοδοσία, αποκαλύπτοντας και τους ρουφιάνους της συνάμα, λίγο που χωρίς ανεργία στον ιδιωτικό τομέα ο καπιταλισμός δεν πορεύεται, λίγο που εμείς πορευόμαστε ταγμένοι ενάντια στην κοινωνική αδικία, τη βολέψαμε αξιοπρεπώς σ' αξιοπρέπεια. Χλιδή! Τη λατρέψαμε την αξιοπρέπεια, σίγουροι πως την ίδια λατρεία μάς έχει κι αυτή. Κι όσο εμείς δεν την παζαρεύουμε, τόσο αυτή γίνεται ένα με το πετόι μας. Ζωή χαρισάμενη!

Κι ήρθε που λες η συνέχεια, να δικαιώσει τη μια απ' τις δυο μας. Γιατί και τις δυο, δε γίνεται. Ή οι δικές σου επιλογές θα στεφανωθούν το δίκιο, ή οι δικές μου.

Σ' είδα στη λαϊκή αγορά μετά από πάρα πολλά χρόνια. Πώς γέρασες έτσι καμμένη; Κι αυτό το μυξόκλαμά σου...

«...Δώδεκα διαμερίσματα! Πώς να πληρώσω τόσα χαράτσια; Κι έχω και τρία ξενοκίαστα. Εμένα έπρεπε να μ' εξαιρέσουν απ' αυτό το μέτρο. Βεβαίως! Τόσα χρόνια, μέχρι δεκάρας πλήρωνα τους φόρους μου. Βρε, αν η μεσαία τάξη βουλιάξει, ποιος θα κινεί το χρήμα; Αμ οι γιοι μου; Απ' τους πρώτους που θ' απολυθούν απ' το δημόσιο! Αίσχος! Να καθυστερήσουν οι απολύσεις λίγα χρόνια ακόμη, να προλάβουν να βγουν στη σύνταξη. Αμ κι η σύνταξή μου, πετοσκοφόπηκε κι αυτή. Μέγα λάθος! Φτάναν και περισσεύαν οι περικοπές των συντάξεων, των άλλων. Αχ... μια χούντα μάς σώνει! Έφαγε ψωμάκι ο κοσμάκης τότε! Θυμάσαι; Ε, εσύ σα χαζή, δεν έφαγες. Ήσουν ψωροπερήφανη κι εγωίστρια. Τιμία... Ηθική... Ζώνο! Προτίμαγες να ψοφάς στο κρύο, παρά να φοράς τ' αποφόρια μου. Ε, ναι. Μάθε το πια! Σπίτι μας δούλευε παραδουλεύτρα η μάνα σου τότε. Δικά μου ήταν τα ρούχα και τα παπούτσια που δεν καταδεχόσουν. Ψώνιο! Μωρέ εγώ φταίω, που δεν το είπα τότε στον πατέρα μου, να σε μπουζουριάσει η χούντα, να σου δείξω εγώ! Αλήθεια, παραμένεις φτωχιά; Εμ, βέεεεβαια... Χορταίνεις αξιοπρέπεια εσύ. Χαζή! Καταλαβαίνεις τι σου λέω; Όπως πάει η κατάσταση, θα μας κατάσχουν το ένα διαμέρισμα μετά το άλλο. Πώς να πληρώσουμε τόσα χαράτσια; Θα πεινάσουμε. Το βλέπω. Τι; Πάλι άνεργη είσαι; Ε, κυρά μου, καλά να πάθει! Κακομοίρα. Ούτε ένσημα για σύνταξη δεν κατάφερες να μαζέψεις; Φάε αξιοπρέπεια και βούλωστο! Κι ο άντρας σου; Και τα παιδιά σου; Αααα, μα είσαστε οικογενειακώς βλαμμένοι! Τεμπέλνδες! Άκου άνεργοι οικογενειακώς... Ακαμάτηδες! Ναι βρε! Να πάτε να δουλέψετε χωρίς μεροκάματο! Ένα πιάτο φαγητό και πολύ σάς πάει! Αχαϊρευ-

τοι! Μα βεβαίως έρχομαι όταν κλείνει η λαϊκή. Μαζεύω τα υπολείμματα. Σιγά μην πληρώνω και τα ζαρζαβατικά. Ε, σπίτι θα ξεχωρίσω τα μισοσάπια να τα μαγειρέψω σήμερα. Δεν αντέχουν. Ναι, ο άντρας μου και οι γιοι μου είναι. Υπολείμματα μαζεύουν κι αυτοί. Αμ τι νόμιζες κυρά μου; Ή σέβεσαι το χρήμα, ή ψοφάς στην ψάθα. Τι διάολο κρατάς; Καλέσματα των ταξικών συνδικάτων σε αντιφασιστικό συλλαλητήριο; Επειδή βασανίζουν και δολοφονούν οι ναζίδες... Ανδίες! Όποιος κάθεται φρόνιμα,

δεν κινδυνεύει. Κι αυτά; Απεργία μεθαύριο, επειδή καταδικάζουν το λαό... Αμ αυτά σε φάγανε! Οι απεργίες και τα συλλαλητήρια! Τι είπες; Να έρθω να διαμαρτυρηθώ για την φτωχοποίησή μου; Φτωχιά είσαι και φαίνεσαι! Βρε, πάλι με χρόνια με καιρούς, πάλι τα λεφτά εδώ θα 'ρθούν! Η νέα κυβέρνηση θα ξαναβάλει τα πράματα στη θέση τους! Εμείς κυρά μου, είμαστε απλοί άνθρωποι. Βουλευόμαστε μ' όλες τις κυβερνήσεις. Όχι σαν κι εσένα... Άκου να καταντήσεις κομμουνίστρια! Μωρέ από μικρή φαινόσουνα πως θα γίνεις του σκοινιού και του παλουκιού... Μην με ζαλίζεις πια! Δεν έρχομαι! Δεν έχω καμιά δουλειά με τα κόκκινα σκυλιά και τους άλλους πειναλέους! Ναι, οι κομμουνιστέεες! Αυτοί φταίνε για όλα! Μια χούντα μωρέ! Μια χούντα! Να ξεβρομίσει τον κόσμο απ' τη φάρα τους! Έι, κύριος. Άστα κάτω αυτά. Πρώτη τα είδα! Τι θα πει, είναι σάπια; Ούστ ρε! Ορίστε, πλακώσανε και οι άστεγοι να μας πάρουν την μπουκιά απ' το στόμα»...

Άντεξα και σ' άκουγα παλιά μου συμμαθήτρια, γιατί ήσουν υπέροχη! Χρειαζόμουν μια αυθεντική μικροαστή για το καινούριο μυθιστόρημά μου και τη βρήκα στο γερασμένο πρόσωπό σου. Χρειαζόμουν μια σιχαμερή ατομίστρια και τη βρήκα στη γερασμένη ψυχή σου. Χρειαζόμουν ένα εκφασισμένο σκυλίκι και το βρήκα στη συνείδησή σου... Best seller θα γίνει το μυθιστόρημά μου, μ' εσένα κεντρική μορφή! Μαυροκακομοίρα...

Α, κι απ' όσα είπες, σε πληροφορώ πως σ' ένα έχεις απόλυτο δίκιο, παρότι ελπίζεις ότι τελικά δε θα συμβεί. Ναι, θα πεινάσετε πλέον κι εσείς οι «βολεμένοι». Έχει τρομερές ανάγκες, βλέπεις, το μεγάλο κεφάλαιο. Αξεπέραστη η καπιταλιστική κρίση γαρ...

Χα, χα, χα! Όχι, όχι, δε χαιρόμαι καθόλου μ' αυτήν την εξέλιξη. Δε χαιρόμαι που εδώ που είμαι οικονομικά, θά 'ρθεις... Γι' άλλο λόγο γλεντά η καρδιά μου! Γελάω, γιατί από μένα οι κεφαλαιοκράτες δεν μπορούν να «φάνε» τίποτα! Ούτε ψυχουλάκι! Τι; Δεν καταλαβαίνεις γιατί; Μα διότι δεν έχω τίποτ' άλλο, εκτός απ' τις αλυσίδες μου... Ε, αυτές, με μεγάλη μου ευχαρίστηση θα τις χάσω... Θα τις σπάσω!

Γ' ΥΠ

Δεν υπάρχει

Χαριπέση Μαρία

Καλά, θα κουφαθείς τελείως! Τα πήρα κρανίο! Ούτε με σφαίρες! Δε μασάω με τίποτα! Τσα γεια! Η γκόμενα είναι τούμπανο! Χώνω μπουκέτα...

Η «ακατανόητη γλώσσα των νέων». Μια γλώσσα που έχει βασιστεί στην παραδοσιακή νεοελληνική αργκό, εμπλουτισμένη και με αγγλικά στοιχεία στον γραπτό λόγο «greeklish».

Οι νέοι την χρησιμοποιούν, γιατί με αυτό τον τρόπο νιώθουν ότι αποκόπτονται από την προστασία των γονέων τους, μπορούν να επικοινωνούν με άτομα της ίδιας ηλικίας, χωρίς να καταλαβαίνουν οι άλλοι για ποιο θέμα μιλάνε. Χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας ομάδας. Επιπλέον, οι νέοι θεωρούν ότι αν μιλάνε με το συγκεκριμένο τρόπο, γίνονται αρεστοί στην παρέα. Επίσης, χρησιμοποιείται ανάλογα με το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται. Για παράδειγμα, είναι περιορισμένες οι εκφράσεις που χρησιμοποιούν στην εργασία τους, και περισσότερες αυτές ανάμεσα σε φίλους.

Η χρήση, όμως, αυτής της κωδικοποιημένης διαλέκτου σίγουρα κρύβει πολλούς κινδύνους. Υπάρχουν απόψεις γι' αυτό, θα αναφέρουμε δύο: η μια ότι επηρεάζει σε ένα μικρό βαθμό την ελληνική γλώσσα και η δεύτερη ότι οι νέοι δεν ξέρουν να μιλούν σωστά τη μητρική τους γλώσσα κι έτσι «χάνει ο Ελληνικός πολιτισμός».

Γνωρίζουμε πως από την αρχαιότητα οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν αργκό. Αυτό σημαίνει ότι ο πολιτισμός δεν καταστράφηκε από αυτήν. Δεν είναι, λοιπόν, κάτι αρνητικό, αλλά, αντιθέτως, είναι η εξέλιξη της καθομιλουμένης γλώσσας. Η γλώσσα είναι κάτι που πλάθεται συνεχώς.

A3

Δρόμοι

Εύη Βυζακοπούλου

Άλλοι δρόμοι είναι μοναχικοί, άλλοι γεμάτοι συντροφιάς, λίγοι γεμάτοι αγάπη.

Υπάρχουν οι καθαροί δρόμοι, οι «μεγαλοπρεπείς», υπάρχουν και οι ταπεινοί δρόμοι.

Υπάρχουν δρόμοι φωτεινοί και δρόμοι στα σκοτάδια.

Σε άλλους τα σπίτια είναι καλοχτισμένα

και σε άλλους χαμόσιπα βρίσκονται χτισμένα.

Δρόμοι.

Άλλοι πολυσύχναστοι και άκρως θορυβώδεις

κι άλλοι απλώς ήσυχτοι.

Υπάρχουν δρόμοι βρώμικοι που δύσκολα τούς περπατά κανείς καλοντυμένος.

Γ' ΥΠ

Δεν θέλω τίποτα, παρά μόνο ανάσα, ανάσα, ανάσα.

Οι μέσα τοίχοι μου στενεύουν,
σαν την πρέσα που συρρικνώνει τα αμάξια
μιας εποχής περασμένης.

Ο στολάνθρωπος, ντυμένος με ένα μπλε βαρετό.

Στο κούτελο, τατουάζ, ένα άχρωμο κλαδί ελιάς
και μια ζυγαριά ολότελα γυρτή από την μεριά των κενών: άνομη, ζαβή.
Κοιτάζει ο στολάνθρωπος και είναι σαν η γλίτσα ξάφνου ν' απέκτησε μάτια.

Θα με πλησιάσει; Θα με ρωτήσει; Θα με χτυπήσει; Θα με σκοτώσει;
Σκιάζομαι...

Δεν ζητώ τίποτα, παρά μόνο το φόβο να μην τον βλέπω άλλο μπροστά μου
και να μην τον νιώθω πια πίσω μου.

Να τον έχω δίπλα μου.

Να τον πιάσω από το χέρι και να τραβήξουμε και οι δυο, μαζί, μπροστά.
Έρχομαι ανάσα... έρχομαι σε σένα.

Η το πρόσωπό μου θα γεμίσει με το κόκκινο του Α ρέζους θετικό

Η με το κόκκινο της νίκης και το μαύρο των αγώνων
που χάθηκαν φωνάζοντας:

«Συνεχίστε σύντροφοι, συνεχίστε».

Το δέντρο

Μα σαν κλείσουν τα μάτια της γης, και ανοίξουν της ψυχής

Θα είμαι εκεί.

Εκεί θα πάω και θα σε προσμένω,

Εκεί, στο δέντρο μας,

που χρόνια ποτίζαμε με τα υγρά του έρωτά μας

και ζεσταίναμε τα σώματά μας με τα κλαδόφυλλα των πνοών μας.

Εκεί, που ορκιστήκαμε στα αστέρια πως,

και τώρα και μετά,

ενωμένοι θα 'μαστε σαν πλεξούδα σταυρωτή,

που τα μικρά κορίτσια, παίζοντας, κάνουν το ένα στο άλλο.

Όμως, μωρό μου,

αιώνια και παντοτινή μου σύση

τη στερνή μου χάρη μην λησμονήσεις διόλου.

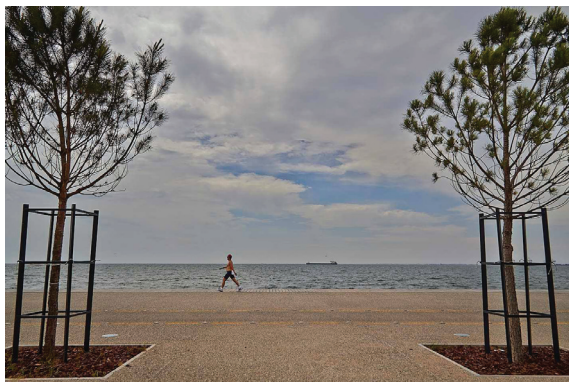
Δάκρυσε, γέλασε, γέρασε... Σ' αγαπώ.

Το όπλο

Ξύπνησε.

Δίπλα του το όπλο με τον μύλο
Και μέσα στις 6 σπλιές, 6 μολύβια καλοξυσμένα
έτοιμα να γράψουν σε στυλ ερυθρό.

Μα για έναν ζπιάνο ποιητή,
που ακόμα τους ανθρώπους αγαπά,
ένα μολύβι φτάνει
να γράψει ΤΕΛΟΣ.

Είπαν...

Αδυνάτισα είπαν...

Ξέρεις, είμαι από αυτούς που δεν παχαίνουν με φαϊ,
σαν τους κουστουμάνθρωπους των γραφείων - των πολιτικών γραφείων.

Αλλά με ελευθερία
σαν τους ανθρώπους τους γυμνούς των λιβαδιών, των θαλασσών
και των παγωμένων βουνοκορφών
-και αυτή η γυναίκα στις μέρες μας σπανίζει-
δύσκολη και δυσεύρετη τροφή.

«Κοκάλιασες», είπαν...

Μα πώς να μην κοκαλιάσω
όταν τα αδέρφια μου μετρούν, βουβά,
τα πλευρά τους με σε υγρούς και αφιλόξενους τοίχους,
σαν τον σκελετό που κάθεσαι αραχνιασμένος
στην γωνιά μιας τάξης σχολικής.

Β' ΕΤ

Στο λεωφορείο

Είναι Σάββατο μεσημέρι. Γυρίζω από την Αθήνα με το λεωφορείο, κατάκοπη απ' την κούραση, κι αυτή η ζέστη αφόρητη. Το λεωφορείο είναι ασφυκτικά γεμάτο. Είναι κάπως παλιό και πηγαίνει σιγά. Η διαδρομή μου φαίνεται αιώνια.

Κάθομαι μια θέση πίσω απ' τον οδηγό, ένα εύσωμο συμπαθητικό γεροντάκι, λίγο κοντό και κάπως παχουλό. Κρατάει ένα μαντίλι, καθώς οδηγεί, μούσκεμα απ' τον ιδρώτα και κάθε τόσο φυσά και ξεφυσά κατάκοπος από την κούραση, μα πιο πολύ απ' τη ζέστη. Και ξαφνικά εκεί που ήμουν απορροφημένη παρατηρώντας τον οδηγό, ακούγεται μια βοή και το λεωφορείο σταματά στη μέση του δρόμου. Και σα να μην έφτανε αυτό, μια νεαρή κοπελίτσα που βρισκόταν μες το λεωφορείο, ήταν έγκυος και την είχαν πιάσει οι πόνοι. Δίπλα της ο άντρας της να της μιλά και να της κάνει αέρα. Η χαρά του ήταν φανερή, σε λίγο θα γινόταν πατέρας, μα και η λύπη του ήταν φανερή στο νεανικό πρόσωπό του, ανάμεικτη με την ευτυχία του. Τώρα που σταμάτησε το λεωφορείο τι γίνεται;

Όλοι έχουν παραμερίσει, για να περάσει η νεαρή κοπέλα. Περνούν από μπροστά μου, προλαβαίνω για λίγο να τη δω. Ο άντρας της την καθουαχάζει, ενώ την κρατάει στην αγκαλιά του κι εκείνη βογκά. Δεν μπορεί άλλο, ο πόνος που νιώθει είναι έντονα φανερός κι αρχίζει να φωνάζει με κραυγές απελπισίας. Όλος ο κόσμος είναι ανάστατος και σκέπτεται τη νεαρή κοπέλα. Κι όλοι λένε: «Τι την βρήκε κι αυτή την άμοιρη μες το λεωφορείο» κι όλοι τη συμπόνανε και τη συμμαρίζονται, κυρίως οι γυναίκες, οι μανάδες. Τη βλέπουν καθώς απομακρύνεται κι έρχονται στο νου τους οι δικές τους εμπειρίες, οι δικές τους στιγμές, οι τόσο σπάνιες στιγμές, που μόνο μια μάνα μπορεί να τις ζήσει.

Είμαι κολλημένη στο τζάμι, κοιτώντας το αντρόγυνο να προχωρεί βιαστικά. Ευτυχώς, για καλή τους τύχη, λίγο πιο κάτω βρίσκουν ταξί. Μπαίνουν μέσα και το ταξί χάνεται γρήγορα μέσα στην απέραντη λεωφόρο, αφήνοντας πίσω του τη βοή της κόρνας, ώσπου χάνεται κι αυτή και πνίγεται απ' τους θορύβους των αυτοκινήτων.

Τώρα μες το λεωφορείο ο κόσμος παραμένει ανάστατος. Ο οδηγός κατεβαίνει να κοιτάξει τη μηχανή και στο μεταξύ οι συζητήσεις ολοένα και μεγαλώνουν. Μπροστά μου μια γριούλα όρθια με δυσκολία κρατιέται. Σπκώνομαι ευγενικά και της παραχωρώ τη θέση μου. Εκείνη ανακουφισμένη με ευχαριστεί και κάθεται.

Εν τω μεταξύ ο οδηγός έχει κοιτάξει τη βλάβη και είμαστε έτοιμοι να φύγουμε. Η διαδρομή είναι ήσυχη κι επικρατεί γαλήνη. Η ζέστη όμως συνεχίζει να μας καίει τα μάγουλα. Ο οδηγός φυσά και ξεφυσά ξανά. Μερικές γυναίκες συνεχίζουν να συζητούν χαμηλόφωνα.

Και ξαφνικά μια φωνή, ταραίζει τη σιωπή μας. Κάποιος καλεί σε βοήθεια. Η ταραχή αρχίζει να ξαναπλώνεται μες το μικρό λεωφορείο. «Τι έγινε; τι συμβαίνει πάλι;» αναρωτιέμαι, καθώς προσπαθώ να δω τι γίνεται στο βάθος. Το νέο διαδίδεται γρήγορα και φτάνει στ' αυτιά μου: «Κάποιος λιποθύμησε». Η φωνή συνεχίζει να ξεχωρίζει μέσα απ' τις δυνατές συζητήσεις: «Κάντε στην άκρη να πάρει λίγο αέρα, σας παρακαλώ πιο πέρα». Του ξεκουμπώνει το πουκάμισο.

Εν τω μεταξύ μπορώ να διακρίνω καλύτερα τι γίνεται. Βλέπω έναν άντρα ψηλό, σωματώδη με καστανόξανθα σγουρά μαλλιά, πεσμένο κάτω και δίπλα του το παιδί του να φωνάζει: «Πατέρα, πατέρα ξύπνα, σε παρακαλώ...» και συνεχίζει κλαίγοντας να παρακαλά τον πατέρα του, να σηκωθεί. Μα μάταια, ο άντρας δεν κουνιέται.

Ένας άλλος έχει πέσει επάνω του και του κάνει μαλάξεις στην καρδιά. Η αγωνία έχει κορυφωθεί. Τα πράγματα σοβαρεύουν, οι γυναίκες φωνάζουν, οι άντρες προσπαθούν να καθουχάσουν τα παιδιά και τον κόσμο.

Κοιτάζω σα χαμένη τι γίνεται, είμαι κι εγώ πανικόβλητη. Περιμένω κάτι, κάποια κίνηση και λέω μέσα μου: «Κάτι να γίνει να σωθεί ο άνθρωπος, δεν μπορεί να χαθεί έτσι ξαφνικά, για το τίποτα». Το λεωφορείο σταμάτησε με την πρώτη ευκαιρία και ο οδηγός προσπαθεί να βοηθήσει κι αυτός. Ενώ είμαι χαμένη στις σκέψεις μου ακούω δίπλα μου φωνές χαράς. Κοιτάζω επίμονα να δω τι έγινε. Ο άντρας ήταν ακόμα πεσμένος κάτω, αρχίζει όμως να κινείται, μισανοίγει τα μάτια του στην αρχή δειλά και τελικά τα ανοίγει αποφασιστικά, κοιτάζοντας σα χαμένους γύρω του και ρωτώντας συνεχώς οσπισμένος: «Που βρισκόμαι; ...τι έγινε; ...το παιδί μου που είναι;». Μιλάει με δυσκολία, παίρνοντας κάθε τόσο βαθιές ανάσες. Τον σηκώνουν προσεκτικά επάνω και τον βάζουν να καθίσει σε μία καρέκλα, να συνεφέρει λίγο. Το φοβισμένο παιδί βλέποντας τον πατέρα του καλά, ρίχνεται κλαίγοντας στην αγκαλιά του.

Ζώντας αυτά τα περιστατικά, σκέφτομαι πως οι άνθρωποι όσο σκληροί και άκαρδοι να είναι σε μια στιγμή ανάγκης δείχνουν την καλοσύνη και όλη τη στοργή που βρίσκεται κάπου βαθιά κρυμμένη μέσα στη καρδιά τους, μα που δεν παύει να υπάρχει κι όταν κάποτε γίνει κάτι, κάτι που θα κάνει τα θεμέλια να τρίξουν, εκείνη βγαίνει έξω και χαρίζει την ευεργετικότητα της.

Όμως το λεωφορείο σταμάτα και πρέπει να κατέβω. Πρέπει να αποχαιρετήσω τη μικρή κοινωνία του παλιού λεωφορείου και να συνεχίσω να ζω στη ρουτίνα της καθημερινής ζωής. Στο μυαλό μου όμως θα μείνει για πάντα η εμπειρία αυτής της ημέρας και θα με κάνει να σκέφτομαι συχνά ότι, μες την καρδιά κάθε ανθρώπου, υπάρχει έστω και λίγη ανθρωπιά. Πολλή ή λίγη, η ανθρωπιά είναι ένας θησαυρός που έχουμε όλοι μέσα μας.

Δ' ΥΠΙ

Μικροί Άγγελοι

Μικροί άγγελοι φτερουγίζουν εντός σου και γύρω σου και άλλοι σου πλέκουν στα μαλλιά λευκές κορδέλες και σε στολίζουν με φως. Κοιτάζεις πίσω, εκεί που στέκει η αντάρα και η καταχνιά, η σκόνη της απειλής γεμίζει τον αέρα με φόβο κι εκείνοι τινάζουν τα χρυσά φτερά τους και σε παίρνουν μακριά από εκεί να μη σ' αγγίζει η μαύρη σκόνη, σε τραβούν ψηλά στην άκρη του ουράνιου τόξου, εκεί που η ψυχή γαλπνεύει και συναντά το όνειρο των παιδικών της χρόνων. Εκεί που το παιδί ξεδιψά στην πηγή της ζωής, εκεί που το κορίτσι ανασαίνει στον ήλιο και ξαποσταίνει κάτω απ' τον ίσκιο της φροντίδας. Εκεί που κρύβονται όλα τα παιδιά του κόσμου και δεν μεγαλώνουν ποτέ. Παραμένουν μικρά κι αθώα, και θέλουν να ζήσουν τις δικές τους αλήθειες, που είναι ανόθευτες από το χρόνο, φρέσκιες και δροσερές σαν το γάργαρο νερό που κυλά στο ποτάμι κι αγκαλιάζει τα γυμνά σου πόδια, καθώς στέκεσαι σε μια άκρη του και το αγναντεύεις.

Μικροί άγγελοι σιγοτραγουδούν κοντά στ' αυτιά σου το τραγούδι της αλήθειας, σε παρασύρουν σ' ένα ξέφρενο χορό ζωής και νιώθεις ότι επιτέλους βρήκες το δρόμο σου, δεν έχεις παρά να τον διαβείς. Στην άκρη του υπάρχουν κι άλλοι μικροί άγγελοι που φτερουγίζουν πάνω απ' τους αέρινους δρόμους σκορπίζοντας χρυσό φως. Είναι εκεί και σε περιμένουν, κι εσύ αρκεί να κρατάς, πάντα, μέσα σου το παιδικό σου βλέμμα και τότε θα μπορέσεις να τους βρεις!

Στους Αγγέλους των ονείρων μας...

Υ.Γ. Με εκτίμηση στους καθηγητές όλων των δυκειακών μου χρόνων και ιδιαίτερος σε όσους με στήριξαν και πίστεψαν σε μένα.

Υ.Γ. Ευχαριστώ θερμά: την κ. Δεκανέα, την κ. Καίσαουνη, την κ. Κοιουφάκη, την κ. Μπέκα, την κ. Μπούδια, τον κ. Τρύφωνα, τον κ. Φραντζίγκη, τον κ. Κουτούγερα. Επίσης την κ. Ανδριώτου, την κ. Ταυδάρη, την κ. Ταρκάση και την κ. Κατοαρέδη. Το δυκειάρχη μου κ. Τραβασάρο και τη γραμματέα του δυκειού μας κ. Σιαπέρα.

Ζωής αναβολή

“Την εκ του πρηνηδόν θέση λάβα-τε” ήταν το παράγγελμα...
 Λαμβάνω, πλέον, ορθά τη θέση βάλλοντος ακόμα και ο
 τρόπος που αναπνέω υποδεικνύεται από τους “ανωτέρους” μου
 ενώ το κοντάκιο σταθερά κολλάει στον ώμο...
 Ο γεμιστήρας τρεμοπαίζει στην παλάμη,
 το δάχτυλο ιδρωμένο αγκαλιάζει τη σκανδάλη,
 το φυσίγγιο στη θαλάμη έτοιμο για βολή.
 “Κατά τους απέναντι τοίχους άρξате πυρ” ακούστηκε.
 Στο ανδρείκελο, εγώ, τυλιγμένος με απόγνωση
 ενώ εκλιπαρώ το όπλο να πάθει εμπλοκή για να σωθώ...

Ο χρίφος

Σε ξέρω, δεν μου είσαι άγνωστη
 σε κανέναν δεν είσαι...

Όλοι σε έχουμε συναντήσει,
 έστω και μια φορά τυχαία
 στο δυσδιάβατο δρόμο της ζωής μας.
 Εσύ θυγατέρα της σκέψης,
 είσαι το άρμα όπου τρέχει πάνω σου ο λογισμός μου...

Έχουμε περάσει πολλές ώρες συζητώντας,
 τόσες στιγμές, τόσες αναμνήσεις...
 Όμορφες αναμνήσεις, άσχημες αναμνήσεις,
 σε όλες μαζί μου...

Και τώρα που το μελάνι λαβώνει το λευκό χαρτί,
 εσύ κινείς το χέρι μου...
 Χρησιμοποιείς ένα άψυχο σώμα
 για να παρουσιάσεις τον κόσμο μου....

Σε παρακαλώ να μην χαθείς ποτέ....

Β΄ ΠΛ1

Ήρθε το Ξημέρωμα

Τα άστρα φύγαν
Για δεσ που πήγαν....
Το χτες για να βρουν
Εψές, τι είδαν;

Είδαν εσένα μακριά από μένα
Είδαν να φεύγεις, που να πηγαίνεις;
Είδαν εμένα μακριά από σένα.
Πες μου τι είδαν;

Φωτιά στους δρόμους,
θολούς ανθρώπους
Φώτα οβησομένα μακριά από μένα
Σε σένα ήρθαν για να σε σώσουν·
Ζωή να δώσουν και την ελπίδα

Αγάπης δρόμος,
Κοντά σου όμως μια πλιαχτίδα!
Ήρθε για σένα,
Πολύς ο πόνος, τα μάτια ξένα.
Μην αντιδράσεις, μπορεί να σπάσεις.

Το φως του ήλιου στην πλιαχτίδα
Μας λούζει όλους·
Σοφίας χάρη!
Αγνό θυμάρι που μυροδίζει
Αρχές του Μάη.
Για δεσ τα, ήρθαν τ' άστρα πάλι
Να σε στολίσουν όλο το βράδυ
Διαμάντια λάμπουν και το φεγγάρι
Το πέπλο απλώνουν μέσα στο βράδυ
Το φως γαλάζιο φέγγει το βράδυ...
Που ήρθε τώρα
Κι αις ήρθε η ώρα να φύγεις πάλι.

Ψυχρός Χειμώνας

Τα πάντα γύρω, θολό τοπίο
Το άσπρο χιόνι να τα παγώνει
Λίγο πιο πέρα, βλέπω στα ξένα
Μάτια βρεγμένα, χείλη σκισμένα.
Στο πρόσωπό σου σκάει το δέρμα,
Κι όμως αντέχεις σ' αυτό το κρύο,
Τα πάντα γύρω θολό τοπίο.
Νιώθεις το ψύχος και δεν λυγίζεις
Γιατί ακόμα εσύ ελπίζεις.
Έχεις λαχτάρα πως θα πετύχεις·
Ο χρόνος λίγος, μα εσύ βαδίζεις·
Σε δρόμο άδειο πια δεν νομίζεις....
Πως και το αύριο, χειμώνα, κτίζεις!
Μέσα στο χάος βαδίζεις μόνος
— Που 'ναι ο φίλος;
— Και μουρμουρίζεις....
Μην γονατίζεις, δώσε μου θάρρος
Αφού εσένα σε πήρε ο χάρος
Και τώρα βλέπεις που ψιθυρίζω
Μα πίστεψέ με,
Αν με στηρίζεις, μακριά θα πάμε
Και μη λυγίζεις
Ψυχρός χειμώνας, ε;
Δεν νομίζεις;

Γ' ΟΔ

Αναπολώ...

Σε θυμάμαι
 αυτήν τη νύχτα που ήμασταν εμείς μαζί
 Μου έλεγες θα 'σαι κοντά μου
 Κι έχει ραγίσει η καρδιά μου.
 Λείπεις και μόνη δεν αντέχω
 είσαι όλα ό,τι έχω,
 Λείπεις κι είσαι μακριά μου
 έσβησαν τα όνειρά μου.

Αναπολώ τις αναμνήσεις
 που τώρα γίναν παραισθήσεις.
 Παρακαλώ το Θεό
 Κοντά μου να σε ξαναδώ.

Τ' όνομά σου χαραγμένο στη δική μου την καρδιά,
 Σου φωνάζω να γυρίσεις, μα εσύ 'σαι μακριά.
 Η δική μας η αγάπη ήταν πάντα αληθινή,
 πώς να ξεχάσω τ' όνομά σου
 το οξυγόνο μου είσαι εσύ!

Νυχτερινό ραντεβού

Έξω ξημερώνει, άλλο ένα βράδυ πιστός στο ραντεβού σου...

Μόλις ξύπνησα και το μόνο που θυμίζει το πέρασμά σου είναι τα ιδρωμένα σεντόνια. Μια καυτή ανάσα χάνεται στο χρόνο, ενώ το ρολόι κολημένο δείχνει τρεις παρά τέταρτο. Δεν ξέρω τι είναι αυτό που σε φέρνει κάθε βράδυ στο όνειρό μου, ποια μοίρα σε έστειλε στο δρόμο μου και ποια πορεία να ακολουθήσω. Το δρόμο της σιωπής ή το δρόμο του θάρρους και του ρίσκου;

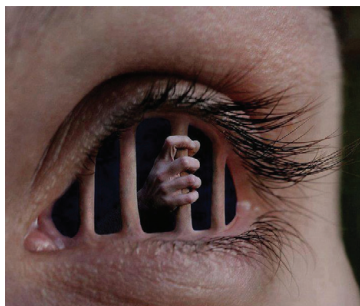
Ποιος άνεμος να φτάνει το άγγιγμά σου, ποιο ηλιοβασίλεμα να αγγίζει τη γαλήνη σου, ποια θνητή να φιλάει τα χείλη σου; Ποια ζωή με θέλει;

Αν και πάλι θα χάσω, δεν πειράζει. Κάπου θα κερδίσω. Έχω τόσα πολλά να δώσω που στο τέλος θα χάσω κι εμένα.

Την ψυχή σου μονάχα ν' αγγίξω και χαλάλι, ας πάνε όλα χαμένα! Μια νύχτα μόνο ζητώ, όχι πια όνειρα ξένα. Μια ελπίδα πιστεύω πως θα 'χω στις ζωής τα χίλια γραμμένα...

Φιλοσόφων οδηγίες

Ρώτησαν κάποτε το φιλόσοφο Σωκράτη πότε ένας άνθρωπος θεωρείται μορφωμένος. Εκείνος δεν ανέφερε καθόλου τη συσσώρευση γνώσεων. Απεναντίας, απάντησε με τον εξής τρόπο:

«Η μόρφωση είναι θέμα συμπεριφοράς. Ποιους ανθρώπους θεωρώ μορφωμένους;

- 1) Πρώτα απ' όλους, αυτούς που ελέγχουν δυσάρεστες καταστάσεις, αντί να ελέγχονται από αυτές.
- 2) Αυτούς που αντιμετωπίζουν όλα τα γεγονότα με γενναιότητα και λογική.
- 3) Αυτούς που είναι έντιμοι σε όλες τους τις συνδιαλλαγές.
- 4) Αυτούς που αντιμετωπίζουν γεγονότα δυσάρεστα και ανθρώπους αντιπαθείς καλοπροαίρετα.
- 5) Αυτούς που ελέγχουν τις απολαύσεις τους.
- 6) Αυτούς που δεν νικήθηκαν από τις ατυχίες και τις αποτυχίες τους.
- 7) Αυτούς που δεν έχουν φθαρεί από τις επιτυχίες και τη δόξα τους».

Και προσθέτω για την ποιότητα της Ζωής μας: Την Τετραφάρμακον (Τα τέσσερα φάρμακα), του παππού μας του Επίκουρου:

- 1) άφοβον ο θεός,
  - 2) ανύποπτον ο θάνατος,
  - 3) και το αγαθόν μεν εύκλειτον,
  - 4) το δε δεινόν ευκαρτέρητον.
- 1) Το Θεό, δεν πρέπει να τον φοβόμαστε, αλλά να τον σεβόμαστε...
  - 2) Ο θάνατός μας, πάντα έρχεται σε ανύποπτο χρόνο, δίχως να το περιμένουμε. (Γι' αυτόν το λόγο πρέπει να ήμαστε πάντα έτοιμοι)...
  - 3) Ότι αγαθό, όμορφο, ωραίο με εφικτό τρόπο να το ζούμε (με ευκολία το αποκτάμε, μέσα στην ροή του χρόνου)...
  - 4) Τα δε δεινά (δυσκολίες της ζωής), δεν πρέπει να μας αναστατώνουν, να μας τρομάζουν, διότι πρέπει να τις καρτερούμε και με ευελιξία και εύκολα να προσαρμοζόμαστε ...

Οι ομορφιές της θάλασσας

Είναι ένα ζεστό καλοκαιριάτικο πρωινό. Βρίσκομαι καθισμένη στην κουνιστή πολυθρόνα, στο κάτασπρο μπαλκόνι του μικρού σπιτιού μας. Αγναντεύω τη θάλασσα, που απλώνεται στα πόδια μου, τόσο απέραντη και τόσο γαλήνια. Κοιτάζω, λυπημένη, ένα αγόρι με χρυσαφένια μαλλιά, που στολίζουν το νεανικό πρόσωπό του. Τα καταγάλανα μάτια του του δίνουν κάτι ξεχωριστό. Στολισμένος με τη χάρη των λουλουδιών και τη μυρωδιά της αλμύρας, πάνω στο κοραλλένιο άρμα του που το σέρνουν αμέτρητα θαλασσοπούλια, χάνεται σιγά, σιγά πίσω απ' τα πανύψηλα βουνά. Το σταματώ και το ρωτώ με παράπονο: «Γιατί Αύγουστε μας φεύγεις τόσο νωρίς; Γιατί μας αφήνεις από τώρα;».

«Πρέπει να φύγω, μου απαντά με μια αιθέρια φωνή που μοιάζει εξωτική. Πρέπει να φύγω, για να μπορέσω να ξανάρθω του χρόνου, για να μπορέσεις κι εσύ να χαρείς τη θάλασσα τον επόμενο χρόνο, τη θάλασσα που τόσο λατρεύεις». Τον αποχαιρετώ με κάποια πίκρα, κρυμμένη πίσω απ' το δισταχτικό χαμόγελό μου. Σπκώνοντας το χρυσακτινο ραβδί του μου κάνει ένα νεύμα χαιρετισμού και συνεχίζει την ουράνια πορεία του. Ρίχνω βιαστικά μια κνουδάτη πετσέτα στους ώμους και κατεβαίνω στη παραλία. Ενώ είμαι έτοιμη να βουτήξω ακούω γνώριμες φωνές να προφέρουν το όνομά μου. Γυρνώ ξαφνιασμένη και βλέπω στο βάθος της θάλασσας, μέσα σε μια ξύλινη βάρκα, όλα τα παιδιά, όλους τους φίλους των καλοκαιρινών μου διακοπών, να μου γνέφουν, να πάω εκεί. Βουτώ στη παιχνιδιέρα θάλασσα με ευχαρίστηση. Το καυτό απ' τον ήλιο κορμί μου ξεδιψά αχόρταγα μες τα δροσερά νερά. Κολυμπώ ίσια προς τη μικρή βαρκούλα, διασχίζοντας τη θάλασσα με σταθερό ρυθμό. Αφού έφτασα εκεί,μίλησα με τ' άλλα παιδιά, γελάσαμε, κολυμπήσαμε όλοι μαζί και χαρήκαμε τη μαγεία της θάλασσας. Μπήκαμε στη βάρκα, λαχανιασμένοι, μα τόσο ευτυχισμένοι. Ξεκουραστήκαμε κάτω απ' τις ακτίνες του ήλιου και μετά ξαναβουτήξαμε για ανίχνευση κοχυλιών. Χωριστήκαμε σε δύο ομάδες και αρχίσαμε το ψάξιμο. Μπαίνοντας μες το βυθό ένας ξεχωριστός, μα τόσο υπέροχος, κόσμος ξετυλιγόταν μπρος στα έκθαμβα μάτια μας. Χίλια δυο μικρά χαριτωμένα ψαράκια μας περιτριγύριζαν και μας κοίταζαν σα να 'βλεπαν κάτι παράξενο. Κάτι έλεγαν μεταξύ τους, αλλά δεν καταλαβαίναμε τι, ίσως να 'θελαν να μας ξεναγήσουν. Τα ακολουθήσαμε, λοιπόν, κι εμείς και πηγαίναμε όπου μας πήγαιναν.

Περπατήσαμε στα υπόγεια δρομάκια τους, μας φιλοξένησαν στα κοραλλένια σπιτάκια τους, μας έδειξαν τους απέραντους θαλάσσιους κήπους τους, που από 'κει έβγαζαν τη σοδειά του χρόνου. Μας έδειξαν τις μεγάλες και σκοτεινές σπηλιές των μεγαλύτερων ψαριών. Και να! Δίπλα σε μια τέτοια σπηλιά κάτω από ένα τεράστιο βράχο αντικρύσαμε ένα θέαμα μυριάδων κοχυλιών. Πάνω τους ξεκουράζονταν πολλά ψαράκια και μικρά ζωύφια. Ζητήσαμε ευγενικά συγγνώμη και τα σπκώσαμε απαλά από 'κει, παίρνοντας τα υπέροχα κοχύλια. Στο βάθος του βράχου βλέπω ένα τεράστιο κοχύλι, τι όμορφο που είναι! Σίγουρα θα είναι ο βασιλιάς των κοχυλιών, το παίρνω βιαστικά και φεύγω, χαρούμενη για το σπάνιο απόκτημά μου. Πιο κάτω συναντώ την υπόλοιπη παρέα και αποχαιρετούμε όλοι λυπημένοι τα μικρά ψαράκια και το θαλάσσιο κόσμο τους.

Το απόγευμα κάνοντας βόλτα στο λιμάνι, συναντήσαμε τον παππού του Λεώνη. Ήταν ένα συμπαθητικό γεροντάκι. Τα ρούχα του απλά ρούχα ψαρά. Το παλιό παντελόνι τριμμένο απ' την αλμύρα με γυρισμένα τα μπατζάκια μέχρι τα γόνατα. Το καρό πουκάμισο που κοντεύει να χάσει το χρώμα του, απ' το πέρασμα του χρόνου επάνω του και απ' το αλάτι της θάλασσας, με

γυρισμένα τα μανίκια μέχρι τους αγκώνες. Τα μαλλιά του ανάκατα γεμάτα αλάτι κι επάνω τους το απαραίτητο καπέλο. Πάντα ξυπόλητος τριγυρνάει από θάλασσα σε θάλασσα για την ψαριά της ημέρας. Καθώς μας είδε σταμάτησε κι αφού μιλήσαμε κάμποση ώρα μας προσκάλεσε στο βραδινό πυροφάνι των ψαράδων. Εμείς άλλο που δεν θέλαμε, δεχτήκαμε πρόθυμα. Το βράδυ κινήσαμε όλοι μαζί χαρούμενοι. Κάθε βάρκα και μια παρέα, κάθε παρέα και ένα τραγούδι. Αφού ξανοιχτήκαμε στα βαθιά, σταματήσαμε για ν' απλώσουν οι ψαράδες τα δίχτυα. Οι βάρκες φωταγωγημένες με μικρά φαναράκια έμοιαζαν με αστέρια σκορπισμένα στον υγρό ουρανό. Οι ξενύχτιδες γλάροι στριφογύριζαν γύρω απ' τις βάρκες, κρατώντας μας συντροφιά αυτό το ξεχωριστό βράδυ. Το μισοφέγγαρο στεκόταν όπως πάντα πάνω απ' τα κεφάλια μας, καθισμένο στο μεγαλόπρεπο θρόνο του, δίπλα του τα μικρά φωτάκια του ουράνιου αυτού κόσμου μας κοιτούσαν από ψηλά και μας κρατούσαν συντροφιά.

Οι ψαράδες τέλειωσαν το άπλωμα των δικτυών και είναι έτοιμοι ν' αναχωρήσουμε. Καθώς φεύγουμε καθένας κάτι μουρμουρίζει, κάτι σκέφτεται, ελπίζει. Ελπίζει για μια καλύτερη ψαριά. Αυτή είναι η ελπίδα όλων, μ' αυτή την ελπίδα έμαθαν να ζουν, μ' αυτή την ελπίδα τρέφουν τόσα χρόνια τις οικογένειές τους. Γι' αυτό κι εγώ παρακαλώ το φεγγάρι να προσέχει τα δίχτυα τώρα που φεύγουμε, ώστε την αυγή που θα 'θρουν οι ψαράδες να βρουν τα δίχτυα γεμάτα, με το θησαυρό που τόσο καρτερούν και κάνω μια ευχή: «Μακάρι όσα τ' αστέρια τ' ουρανού, τόσα να' ναι τα ψάρια που θα γεμίσουν τα δίχτυα». Γυρίζω σπíti στεναχωρημένη, γιατί αύριο πρέπει ν' αποχωριστώ όλη αυτή την υπέροχη και ξέγνοιαστη ζωή. Τη ζωή της πλανεύτρας θάλασσας με τις τόσες χάρες κι ομορφιές της.

...Αποχαιρετώντας τους φίλους μου, ρίχνω μια τελευταία ματιά στη μάγισσα του νησιού, τη θάλασσα. Την βλέπω μπροστά μου μ' ένα μακρύ πολύπτυχο φόρεμα σε γαλάζιες αποχρώσεις. Το πέπλο της απλώνεται σ' όλες τις αμμουδιές του νησιού. Οι χείμαρροι των μαλλιών της πέφτουν χαριτωμένα στους λευκούς ώμους της, ενώ τα πολύχρωμα κοράλλια στολίζουν με χάρη τα μαλλιά της. Στα χέρια της κρατά ένα τεράστιο κοχύλι. Το βάζει στο στόμα της κι αρχίζει να φυσά δυνατά. Μου φάνηκε σα να μ' αποχαιρέτησε, σα να' θελε κάτι να μου πει. Όμως δεν πρόλαβα να τ' ακούσω, γιατί τη φωνή της αιχμαλώτισαν τα απέραντα κύματα και την παρέσυραν μακριά, την έκαναν τραγούδι, για να τη τραγουδούν τα θαλασσοπούλια. Το τραγούδι αυτό έρχεται συχνά στί' αυτιά μου, μελωδικό όπως πάντα, να μου κρατά συντροφιά τις κρύες μέρες του χειμώνα.

Πορεία ζωής

Ο σκοπός έχει τον τρόπο να απογειώνει τα όνειρα,
το δάκρυ να κάνει χαρά.

Ο πόλεμος υφίσταται μα κατέχεις την τέχνη,
έχεις τα όπλα και την υπομονή
ώστε να μάθεις να ιδρώνεις.

Σύμμαχος η Αρετή, επιμελείται τις ανασφάλειες της νιότης...

“Σκούπισε τον ιδρώτα, η πορεία είναι μεγάλη”

Για την Τράπεζα Θεμάτων

Συντριπτικό χτύπημα στα μορφωτικά δικαιώματα της νέας γενιάς έδωσε η αυστηροποίηση του νέου συστήματος προαγωγής των μαθητών και η τράπεζα θεμάτων του αντικειμενικού νόμου 4186/13 για το λεγόμενο Νέο Λύκειο. Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν ποσοστό αποτυχίας πάνω από 25%, το οποίο ανά σχολείο ή μάθημα προσεγγίζει το 40% ή και παραπάνω. Αν εξειδικεύσει κανείς τα ποσοστά μετεξεταστέων ανά περιοχή της χώρας, αποδεικνύεται περίτρανα ότι στις λαϊκές περιοχές του λεκανοπεδίου και όλης της χώρας, η σχολική απόρριψη

είναι τουλάχιστον διπλάσια από το μέσο όρο. Το νέο σύστημα και η τράπεζα θεμάτων, με τη δυσκολία και την εντατικοποίηση που έφεραν, παράλληλα με τη διογκωμένη ύλη και την αντικειμενική αδυναμία να καλυφτεί, λόγω των κενών σε θέσεις εκπαιδευτικών ή λόγω άλλων λειτουργικών προβλημάτων (μεταφορά μαθητών κ.ά.), δημιούργησαν ένα ασφυκτικό πλαίσιο για τους μαθητές, τις οικογένειές τους και τους εκπαιδευτικούς.

Ο εξεταστικός μαραθώνιος υποβαθμίζει την εκπαιδευτική διαδικασία και οδηγεί στην έξοδο από το λύκειο την πλειοψηφία της μαθητικής νεολαίας. Δεν είναι μυστικό πως πρόθεση του Υπουργείου Παιδείας ήταν να αναγκαστούν τα παιδιά να αφήσουν το σχολείο για να περάσουν στο πλέγμα μαθητείας - δωρεάν εργασίας των ΣΕΚ (που παραμένουν στα χαρτιά) ή να γίνουν πελάτες των σχολάρχων ΙΕΚ. Γι' αυτό χτυπήσανε την Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση καταργώντας δημοφιλείς ειδικότητες και τις ΕΠ.Α.Σ., απαξιώνοντας το εκπαιδευτικό προσωπικό, οδηγώντας το σε διαθεσιμότητα και απόλυση. Επιβεβαιώνεται και ενισχύεται ο ταξικός προσανατολισμός του νέου συστήματος, γιατί αποκλείονται περισσότεροι μαθητές που προέρχονται από περιοχές των φτωχότερων λαϊκών στρωμάτων.

Με το νέο εξεταστικό της τράπεζας θεμάτων οι δήμιοι της νεολαίας θέλουν να καταγράψουν ότι αυτή η νεολαία δεν «κάνει για τα γράμματα» και ότι οι εκπαιδευτικοί δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους. Τη στιγμή που το ζωντανό στοιχείο της εκπαίδευσης δίνει μάχη σε πολύ αρνητικές συνθήκες σε ό,τι αφορά τις υλικοτεχνικές υποδομές, τα βιβλία και τα αναλυτικά προγράμματα, αλλά και τη φτώχεια και την εξαθλίωση που φέρνουν οι πολιτικές κυβέρνησης και Τρόικας, θέλουν μια αμόρφωτη νεολαία, στη δουλειά, απλήρωτη, ανασφάλιστη και χωρίς δικαιώματα.

Η βασική τους κατεύθυνση είναι λιγότερα σχολεία, λιγότεροι μαθητές, λιγότεροι εκπαιδευτικοί. Επιβεβαιώνεται ο καταστροφικός χαρακτήρας της εκπαιδευτικής πολιτικής που ακολουθεί η Κυβέρνηση με τον αντικειμενικό ν. 4186, κινούμενη στα πλαίσια της πολιτικής της Ε.Ε., που επιδιώκει την παραπέρα προσαρμογή της εκπαίδευσης στις επιδιώξεις της αγοράς και του κεφαλαίου. Απαιτούμε:

- Να επανέλθει άμεσα ο προηγούμενος τρόπος προαγωγής των μαθητών για την Α' Λυκείου και να μη συνοπλογοιστεί ο βαθμός της για την εισαγωγή στα Παν/μια.
- Να καταργηθεί η Τράπεζα Θεμάτων.
- Να καταργηθεί ο ν. 4186/13.